

SÖDERBYBLADET

Nr 3 Årgång 16 april 2016 ISSN 1459-8493
Ansvarig utgivare: Södra Vallgrund Byaråd r.f.

Sommaröhallen öppnar 7.5 kl 10.

Nytt för i år är att vi öppnar kl 11 förutom på öppningsdagen och Sommartorgsdagen 9.7 då vi öppnar redan kl 10. Nytt för i år är också att vi stänger kl 19 endast på vardagar och kl 18 på lördagar och söndagar.

Vi startar säsongen med helgöppet i maj under tiden 7-22.5 och slutar med helgöppet 29.8-25.9. Helgöppet är fredag-söndag.

Under tiden 23.5-28.8 är Sommaröhallen öppen alla dagar i veckan.

Kallelse till medlemsmöte

Södra Vallgrund byaråd r.f. kallar alla medlemmar till möte 10.4.2016 kl. 18 i skolbyggnaden. Mötet kommer att behandla en ny plan för skolfastigheten som innebär att byarådet går med i ett nytt fastighetsaktiebolag som minoritetsägare.

Styrelsen

Kom och lyssna på musikskolans elever!

Musikskolan har musikcafé söndagen den 10 april kl 18 i församlingshemmet i Replot.

Program:

-musikskolans elever

-Lisa Lähdesmäki

-Mikko Peltola (bluesmusiker trummor) och Roger Holmlund (piano) spelar tillsammans

Servering: sött och salt samt lotteridragning.

Arrangör: Skärgårdens musikskola r.f.

Loppis i UF-lokalen

Vi ordnar loppishelg 16-17.4. Öppet båda dagarna kl 11-16.

Ungdomsföreningen sköter om försäljningen. Bordshyra: 5€ för litet bord, 7€ för stort bord. Frivilligt att ta med klädställning, men meddela gärna vid anmälan om detta. Loppisgrejerna hämtas färdigt prissatta fredag 15.4. mellan kl 18-19.30

Ta kontakt med Mariella Gull (tel 0505856696, eller via FB) om du vill ha en försäljningsplats, samtidigt får du en bordsnummer att lägga på prislapparna. Sista anmälningsdag 10.4.

Handelslaget påminner

Sommarjobb

Vill Du jobba i butiken i sommar? Lämna Din ansökan till Handelslaget senast 18.4. eller till svhlg@netikka.fi. Berätta gärna under vilka tider du har passligt att jobba och ifall du har någon resa eller annat inplanerat som vi bör veta om.

Årsstämma

Medlemmarna i Södra Vallgrund Handelslag kallas till ordinarie årsstämma 19.4.2016 kl. 19.00 i UF Havsbandets lokal På stämman behandlas de i § 11 av Handelslagets stadgar nämnda ärenden.

Södra Vallgrund Hlg

Verksamhetskoordinator sökes till Granösunds fiskeläge

Vi söker nu en verksamhetskoordinator på deltid (40-60%). Verksamhetskoordinatorn håller i trådarna för verksamheten vid fiskeläget. Vår verksamhet utgörs bland annat av hantverkarkvällarna på torsdagar i juli,

talkokvällar, servering och mottagning av grupper. Som koordinatör kommer du vid behov även att fungera som muséets värd.

Arbetet inleds i maj och är som mest intensivt i juli. Säsongen avslutas i september med mottagning av världsarvslägerskolor och planering inför nästa år. Vi söker dig som är intresserad av ett levande hembygds- och museiliv, är social och språkkunnig och van att arbeta självständigt.

Förfrågningar och ansökningar riktas till föreningens ordförande Ulrika Vestergård-Denward per e-post [ulrika.vestergard\(a\)netikka.fi](mailto:ulrika.vestergard@netikka.fi) eller tfn 050-5812468. Din ansökan vill vi ha in senast söndag 24.4.

RSHF -

Replot skärgårds hembygdsförening rf

Vallgrund hem och skola/dagis r.f. informerar

Kakförsäljning 29.4.

Fredagen 29.4.2016, dagen innan valborgsmässoafton, säljer eleverna från Vallgrund skola kakor. Mera information om tid och plats kommer på anslagstavlan vid Södra Vallgrund Handelslag och vid Vallgrund skola.

Årsmötet

I och med att Södra Vallgrund och Norra Vallgrund skola blev sammanslagen till Vallgrund skola beslöt Norra Vallgrund Hem r.f. på sitt årsmöte i februari att byta namn på föreningen till Vallgrund hem och skola/dagis r.f. samt anta nya stadgar där räkenskapsåret följer skolåret i fortsättningen samt Vallgrund daghem blir en del av föreningen.

Som ordförande valdes Glenn Lundström. Övriga i styrelsen är Sune Sandqvist viceordförande, Maria Kentta sekreterare, Kristina Koski-Paasila kassör. Styrelsemedlemmar är Susanne Nabb, Mariella Gull, Jonas Seitovaara, Maria Schauman, Sonja Dahl och Ann Anderson. Skolans representant är Camilla Sund (med Malin Lundström som suppleant)

och daghemmets representant är Emily Hagberg.

Föreningens verksamhet består av att arbeta för skol- och dagisbarnens välmående och för att föräldrarna aktivt ska kunna ta del av skolans och daghemmets vardag.

Mariella Gull

Vappenfest

Nu är det dags att anmäla Er till årets vappenfest i ungdomslokalen 30.4. kl 19.

Kvällens meny: Porterstek, gräddsås, klyftpotatis sallad, bröd, kaffe och efterrätt. Pizza åt barnen.

För musiken står dansbandet Farzons.

Mat och dans: 35,-

Endast mat: 25,-

Barn: 10,-

Anmälan senast 24.4. Ring eller skicka SMS (050 363 8220) eller anmäl dig via Facebook till Annelie Sten.

Styrelsen

Varför bor just vi i Vallgrund?

De flesta Vallgrundbor och en stor del av invånarna i de andra byarna i Vasa skärgård hittar sitt gemensamma ursprung i en viss Petter Mornie och hans hustru Maria Christina Christiern.

Detta par flyttade till och hyrde Östergårds kronohemman 1749 och 1765 köpte de hälften av Back kronohemman. Petter var vallon och släkten hade i generationer sysslats med affärsverksamhet i Sverige och Vasa. Petter och hans far sysslade bl.a. med handel och deras fartyg trafikerade också längs Bottniska vikens kust.

Maria Christina kom från en förmögen familj och var dotter till en brukspatron. Hon var ättling till Johannes Rudbeckius som översatte bibeln från tyska till svenska, är gymnasieskolans fader och var i egenskap av biskop kung Gustav II

Adolfs hovpredikant. Han står i dag staty i Västerås.

Varför flyttade ett par med denna bakgrund till en fattig och torftig holme i Kvarken? Den här frågan har jag ställt mig många gånger. Nu tror jag mig ha hittat svaret, åtminstone en teori.

Den första pusselbiten är den ca 30 meter långa brygga som har funnits nedanför Östergårds. En sådan brygga behövdes inte för de båtar som normalt användes i skärgården på den tiden. Den var byggd för större båtar, för handelsfartyg.

Den andra pusselbiten är att under 1700-talet hade endast byarna Vallgrund, Replot, Björkö och Jungsund seglationsfrihet och kunde därmed fritt idka handel med Sverige. Alla andra byar kring Vasa måste sälja och köpa via Vasa. Man tvingades att sälja sina varor billigt och köpa dyrt.

Den borne affärsmanen i generationer bakåt, Petter Mornei, kringgick detta genom att bosätta sig i Vallgrund. Genialt! Min teori är därför att seglationsfrihetslagen på 1700-talet gjorde oss till Vallgrundbor.

Om någon har en annan teori tas den med tacksamhet emot.

Sune Back, tfn 0505502224

Solrutten i Kvarken

Benämningen "Solrutten" är ett begrepp som formats under 1970-talet. De aktörer som då var aktiva med att utveckla båtvarans förutsättningar att ge sig ut på långfärder längs med Bottniska vikens östra kust myntade begreppet Solrutten. Primärt syftas då på det kustland som börjar vid Sideby udd i Kristinestad och slutar vid Ohtakari utanför Karleby. Begreppet har sitt ursprung i att området är Finlands regnfattigaste och att man för Finlands del i havsområdet utanför Vasa räknar det största antalet soltimmar, vilket särskilt gäller sommarmånadernas korta och synnerligen ljusa nätter.

Solrutten går genom ett kustland som omfattar 13 st tvåspråkiga kommuners kust och skärgårdsområden i det så kallade svenska och tvåspråkiga Österbotten. Karleby

hör förvaltningsmässigt till landskapet Mellersta Österbotten och de övriga kommunerna till landskapet Österbotten. Larsmo, Korsnäs och Närpes utgör enspråkigt svenska kommuner.

Då kommunerna och landskapen förmedlar en hel del information, lika på svenska och finska då det rör sig om tvåspråkiga kommuner och städer, och upprätthåller länkar till information riktade till besökare har vi därför också valt att gruppera våra egna websidor så att den motsvarar kommunstrukturen. Det här är eventuellt inte helt relevant för en besökare, som mer är på jakt efter givande platser, men för det här kustlandskapets del är det logiskt att bygga informationen enligt det här konceptet.

Vallgrundsområdets översikt

Samtliga berörda allmänna och enskilda båttrutter finns sedan många årtionden. Östra delen av den långa båttrutt som går från Korsö fyr längs med Vallgrunds strandlinje hpp till Replot bro utgör allmän lokal båttrutt i klass sex och den västra delen utgör enskild farled. Farleden finns återgiven i Sundom Båt- och Farledsklubb's båtsportkort. Från farleden finns avstickare till Bullerås besöksbrygga, Sommarösunds lastbrygga, Sommarö Forts (Hålören) besöksbrygga, Norra Vallgrunds besöksbrygga och Lars Björkaskärs besöksbrygga. Farlederna är Korsholms kommuns och de underhålls av Södra Vallgrund Båtklubb.

Farled nr 761 och yttre delen av farled 767 har försetts med större remmare i klassen 160 mm och övriga remmare är i storleksklass 100 mm.

Avsikten är nu att registrera de enskilda farlederna och uppgradera de allmänna lokala båttrutterna, samtliga till farleder i klass fem. Samtliga har djupsäkrats med stånggramning i enlighet med NAVI-direktiven och säkerhetsmarginalen utöver angivet ledgångsdjup utgör 60-80 cm därutöver.

I beskrivningen nedan utgör svarta remmare sådana vars position inte ändras och remmare med röd färg utgör flyttade eller nya remmare. Observera att linjen på en del avsnitt flyttar något längre ut från sommarstugorna.

Från farled nr 761-781, Korsö-Berggrund farled finns flera utlöpare till hamnar och besöksplatser längs med rutten:

Farled nr 763, Långörskatans farled, leder in till Bulleråsens badstrands besöksbrygga (nr 3) vars bryggområde borde rensas från stenar för att bli helt bra så se upp litet! Linjen in mot Bullerås brygga markeras av ett par röd-gröna remmarportar i dimension 100 mm. Innanför bryggan finns en och annan (dåligt underhållen) boj. Badstranden är kommunens och är förmodligen den badstrand som har regionens bästa djupa strandbotten och därför lämplig även för vuxna. Den får då och då betyg som Vasaregionens definitivt bästa badstrand för de som vill vara i vattnet. Så bra är botten. Invid vägen in mot Kalvholm finns ett fint säljaktsmuseum värt att besöka.

Farled 763 övergår sedan längre in i Kalvholmens båtrutt. Båtrutten leder in till Södra Vallgrund båtklubbs hemmahamn (nr 2). Båtrutten är smal och grund och remmarna är av dimension 50-70 millimeter.

Farled nr 761 skär den stora sjöbevakningsstationens 2,4 meter djupa inseglingsfarled. Innanför sjöbevakningsstationen övergår farleden i Sommarösunds grunda farled som leder till en stor brygga (nr 5) alldeles innanför sjöbevakningsstationen. Linjen in till lastbryggan markeras av ett par röd-gröna remmarportar i dimension 100 mm. Därifrån fortsätter en grund båtrutt in mot det egentliga Sommarösund.

Längst in finns en nyanlagd badstrand och gästbrygga (nr 4). Viken har nyligen rensats och fördjupats och enligt uppgift är den utremmade linjen in omkring 1,5 m djup vid medelvattenstånd, varför gästbryggan närmast är tänkt för båtfarare med lokalkännedom med inte alltför stora motorbåtar. Tyvärr verkar det som om det ett tiotal meter innanför Sommarösunds lastbrygga skulle finnas en klack, som utgör en rest från muddringen av viken och klackens djup utgör endast 120 - 130 cm. Segelbåtar göra sig icke besvär.

Till gästbrygga nr 1562, Sommarö Fort, leder en 2,4 meters farled. Här fanns tidigare försvarsmaktens övningsområde och området utgör idag fritidsområde med naturlig sandstrand på västra insidan. Bryggan är byggd för fartyg, hög, och svår att förtöja vid på utsidan. En del av utsidan är oanvändbar då bultar och spikar sticker ut här och där. Forststyrelsen planerar åtgärda bryggan. Området är sevärt och här finns som sagt en fin strand en bit in.

Källa:

<http://www.solrutten.fi/farleder/korsholms-farleder/oversikt-korsholms-inre-skargard/vallgrundomradets-farledsoversikt.html>

Nästa gång kan vi läsa om fler farleder och hamnar runt omkring oss. Hittar du sakfel kan du meddela mig så förmedlar jag informationen till Andelslaget Solrutten och så hoppas vi på korrigerig.

Replot skärgårds hembygdsförenings årsmöte

Hembygdsföreningens årsmöte skedde i år på restaurang Strandmölle i Molpe den 12 mars. Tjugofem föreningsmedlemmar deltog i mötet. Föreningens ordförande Ulrika Vestergård-Denward omvaldes av mötesdeltagarna. Detta år blir hennes tredje år som ordförande för föreningen.

I sommar kommer föreningen att återigen ordna hantverkarkvällar på torsdagarna i juli vid Granösunds fiskeläge. Ett mångsidigt program utlovas med demonstrationer av olika hantverkstekniker som besökare kan delta i. Den 18 juni ordnas en resa till Malax för att besöka Kvarkens båtmuseum och Brinkens museum. Den 11.6 deltar museet i öppna byars dag och i skärgårdsdagen den 14 augusti.

Daniel Beijar

Välkommen vår!

Jag är inte ledsen att vintern är slut
Jag älskar inte ledan, rusk och mörker.
Åter gläds jag av sol och fågelsång
och vindens friska sus
allt som växer och grönskas.
Allt det gröna, det sköna.
Man får luft under vingarna
nu är det underbart att leva.

Av Hannele ur tidningen Allers

SÖDERBYBLADET
Södra Vallgrund Byaråd r.f.
Monika Nissander
e-post: [soderbybladet\(a\)outlook.com](mailto:soderbybladet(a)outlook.com)
www.korsholmsskargard.fi > föreningar och
samfälligheter > Södra Vallgrund Byaråd r.f.
Material till nästa tidning bör inlämnas senast
vecka 18!